

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 22.9.1994 Sayı : 22059)

Kanun No
4019

Kabul Tarihi
15.9.1994

MADDE 1. – 2 Mayıs 1992 tarihinde Aşkabad’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile

Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümeti

İki ülke arasında ve ülkeleri üzerinden transit olarak yolcu ve eşya taşımacılığını kolaylaştırmak arzusu ile

aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

MADDE 1

Bu Anlaşma hükümleri, yolcu ve eşyanın, diğer Âkit Taraf ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar ile, bir Âkit Taraf ülkesine veya ülkesinden ve Âkit Taraflardan biri üzerinden transit olarak karayoluyla uluslararası taşımaya uygulanır.

TANIMLAMALAR

MADDE 2

Bu Anlaşma’da :

“Taşımacı” terimi, Âkit Tarafların kanun ve nizamlarına göre yolcu ve eşya taşımaya yetkili kılınmış gerçek ve tüzelkişiyi,

“Taşıt” terimi;

i) Şoför hariç sekizden fazla yolcu veya eşya taşımak üzere, veya bu taşıtları çekmek üzere imal edilmiş ve kendi gücüyle hareket eden bir karayolu taşıtını,

veya

ii) Yukarıdaki paragraf (i) de belirlenen taşıtlar ile yolcu veya eşya taşımak amacıyla römork veya yarı römorklardan oluşan bir taşıt kombinasyonunu,

“İzin belgesi” terimi, Âkit Taraflardan birinde kayıtlı taşıta diğer Âkit Tarafa girip-çıkabilmesi veya transit geçebilmesi için bir Âkit Tarafa verilen izin belgesi ile bu Anlaşmada öngörülen diğer izin belgelerini,

“Kota” terimi, Âkit Tarafların yetkili makamları tarafından yıllık olarak verilecek izin belgeleri sayısını,

“Düzenli servis” terimi, belirli bir güzergâhta, önceden saptanmış zaman ve ücret tarifesine göre iki Âkit Taraf ülkesi arasında yolcu taşımasını,

“Düzenli transit servis” terimi, bir Âkit Taraf ülkesinde başlayan ve diğer Âkit Taraf ülkesini yolcu indirmeden ve bindirmeden geçen ve üçüncü bir Devlet topraklarında sona eren düzenli servisi,

“Mekik servis” terimi, bir ve aynı kalkış noktasından, planlanmış kalma süresine göre gruplandırılmış yolcuların bir ve aynı yere taşınması ve planlanan kalma süresi sonunda her bir grubun kalkış noktasına getirilmesini (birlikte dışa seyahat eden yolcuların tümü, birlikte geri dönmek zorundadır. İlk dönüş seyahati ile en son gidiş seyahati boş olarak yapılır).

“Kapalı-kapı servis (turist taşımacılığı)” terimi, yolcu indirip bindirmeden, aynı yolcu grubunun aynı taşıtla, taşıtın tescil edildiği Âkit Taraf ülkesindeki bir noktadan başlayan ve bu ülkede sona eren tur taşımasını,

“Transit taşıma” terimi, kalkış ve varış noktaları bir Âkit Taraf ülkesinin dışında olan noktalar arasında o Âkit Taraf ülkesi üzerinden yapılan yolcu ve eşya taşımalarını, ifade eder.

MADDE 3

Âkit Taraflardan her biri, bu Anlaşma hükümlerine uymak kaydıyla, diğer Âkit Taraf yolcuları, bunların kişisel eşyaları ile ticarî eşya ve taşıtlarına kendi yetkili makamlarınca tespit edilmiş güzergâhlardan geçiş hakkını tanıyacaktır.

MADDE 4

Her Âkit Taraf, kendi millî mevzuatına göre, diğer Âkit Tarafın taşımacılarına, kendi topraklarında, karşılıklı olarak mutabık kalınan yerlerde büro açma ve/veya acentalar atama izni verecektir.

Taşımacı diğer Âkit Taraf ülkesinde seyahat acentası olarak faaliyet gösteremeyecektir.

MADDE 5

Âkit Taraflar, toprakları üzerinden transit geçen diğer Âkit Tarafın taşıtlarından;

- Karayolu alt yapısının kullanılmasından alınan ücretler (paralı karayolu ve köprüler),
- Karayolunun bakım ve korunmasına, karayolu ve taşımanın yönetimine ilişkin giderleri karşılamak için alınan ücretler,
- Yakıtın ulusal ve uluslararası fiyatları arasındaki farkı karşılamak üzere, ayrıcalık gözetmeksizin alınacak ücretler,
- Taşıtın ağırlığı, boyutları veya yükü Âkit Tarafların millî mevzuatında belirtilen sınırları aştuğu takdirde alınan ücretler,

dışındaki herhangi bir ithal veya ihrac vergisi veya resmî (gümrük vergisi dahil) almayacaklardır.

Âkit Tarafların toprakları üzerinden transit taşımalar, karşılıklılık esasına göre yukarıda (b) paragrafında belirtilen ücretlerden muaf tutulabilir.

MADDE 6

Âkit Taraflardan birinin taşımacıları ve şoförleri diğer Âkit Taraf ülkesinde buldukları sırada trafik ve taşıma nizamlarını ihlal ettikleri takdirde, bu ülke yetkili makamları gerekli gördükleri tedbirleri alacaktır.

Bu maddenin birinci paragrafında belirtilen ihlallere ilişkin olarak alınan tedbirleri alan ülkenin yetkili makamları, diğer Âkit Taraf yetkili makamlarına bu konuda bilgi vereceklerdir.

MADDE 7

Âkit Tarafların temsilcilerinden teşkil olunan bir Karma Komisyon kurulacaktır. Karma Komisyonun görevleri şunlardır :

- a) Bu Anlaşmanın gereği veçhile uygulanmasına nezaret etmek,
- b) İzin belgelerinin sayısı ve şekli ile belgelerin teati zamanı ve usullerini saptamak,
- c) Bu Anlaşmanın 24 üncü maddesinde belirtilen yetkili makamlar arasında doğrudan çözüm-
lenemeyecek muhtemel meseleleri incelemek ve çözümleri için tekliflerde bulunmak,
- d) Bu Anlaşma kapsamına giren diğer tüm hususları gözden geçirmek ve bu hususlarla ilgili tavsiyelerde bulunmak,
- e) Taşımacılıkla ilgili olarak üzerinde mutabık kalınacak diğer hususları incelemek.

Karma Komisyon gerektiği takdirde Âkit Tarafların birinin talebi üzerine sıra ile Türkiye ve Türkmenistan'da toplanacaktır.

Karma Komisyon toplantısında görüşülecek gündem yukarıda belirtilen görevler ışığında, Âkit Taraflar arasında diplomatik yoldan önceden hazırlanacaktır.

Karma Komisyon işbu Anlaşmanın herhangi bir maddesinde değişiklik yapmayı önerebilir. Bu öneriler Âkit Tarafların yetkili makamlarının onayına sunulur.

MADDE 8

Âkit Taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar diğer Âkit Taraf topraklarındaki iki nokta arasında yolcu ve eşya taşıyamayacaktır.

Diğer Âkit Taraf ülkesinin yetkili makamlarından özel izin belgesi alınmadıkça, bir Âkit Taraf taşımacısı diğer Âkit Taraf topraklarından üçüncü ülkelere yolcu ve eşya taşıyamayacaktır.

MADDE 9

Bir Âkit Taraf ülkesinde tescil edilmiş boş bir taşıt, bu amaçla bir izin belgesi verilmedikçe, kendi ülkesine veya üçüncü bir ülkeye yolcu ve eşya almak üzere diğer Âkit Taraf ülkesine giremeyecektir.

YOLCU TAŞIMALARI

MADDE 10

Âkit Taraflardan birinin taşımacısı, diğer Âkit Taraf yetkili makamından, önceden yıllık izin belgesi alarak diğer Taraf ülkesine düzenli servis veya diğer Tarafın ülkesi üzerinden düzenli transit servisi işletebilir.

MADDE 11

Âkit Taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıtla yapılacak kapalı kapı servis (turistik taşıma) ve mekik servis izin belgesine tabi olmayacaktır.

EŞYA TAŞIMALARI

MADDE 12

Aşağıda belirtilen haller dışında, Âkit Tarafların ülkeleri arasında ve üzerinden yapılacak transit eşya taşımaları, kotaya dayanan izin belgesine tabi olacaktır :

- a) Cenaze taşımaları (özellikle bu amaçla teçhiz edilmiş taşıtlarla),
- b) Tiyatro dekor ve malzemesi taşımaları,
- c) Müzik, sinema, folklor ve sirk gösterileri, spor faaliyetleri ve radyo programları düzenlenmesi, televizyon ve sinema çekimleri için veya teçhizat ve hayvanların taşınması,

- d) Sanat eserlerinin taşınması,
- e) Kesim hayvanları dışındaki hayvanların taşınması,
- f) Bozulmuş veya hasara uğramış taşıtların taşınması,
- g) Posta taşımaları,
- h) Hava taşıma güzergâhlarının değiştirilmesi halinde hava limanlarından arızı olarak mal taşımaları,
- i) Tabii afetler halinde yardım malzemesi taşımaları,
- j) Sergi ve fuar malzemeleri taşımaları,
- k) Karma Komisyon tarafından ortaklaşa kararlaştırılacak diğer haller.

MADDE 13

İzin belgeleri yıllık olacak ve her yılın Kasım ayında bir sonraki yılın belgeleri teati edilecektir. Gerekli hallerde, Âkit Tarafların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ve karşılıklı muatabakat üzerine ek izin belgeleri de teati edilebilir.

İzin belgesi, Âkit Taraf ülkesi üzerine ve/veya üzerinden bir gidiş/dönüş için geçerli olacaktır. Belge, bir taşıt ve adına düzenlenmiş taşımacı için geçerli olacak ve devredilemeyecektir.

MADDE 14

Özel bir izin belgesi verilmedikçe, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıt, diğer Âkit Taraf ülkesine eşya taşıdıktan sonra kendi ülkesine veya üçüncü ülkelere dönüş yükü alamayacaktır.

MADDE 15

Silah, cephane, askerî malzeme, patlayıcı maddeler ile diğer tehlikeli maddelerin iki ülke arasında veya Âkit Tarafların birinin ülkesinden transit taşınması özel izne bağlıdır.

İnsan, hayvan ve bitki sağlığı bakımından girişine müsaade edilmeyen maddelerin Âkit Taraf ülkelerine veya ülkelerinden taşınması yasaktır.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 16

Âkit Taraflar, yolcu ve eşya taşımacılığına ilişkin gümrük ve diğer formalitelerin mümkün olduğu kadar kolaylaştırılması, basitleştirilmesi ve çabuklaştırılması için gerekli gördükleri bütün tedbirleri alacaklardır.

MADDE 17

İşbu Anlaşmaya göre eşyanın karayolu ile uluslararası taşınması, TIR Karnesi Teminatında Eşyanın Uluslararası Taşınması Sözleşmesi gereklerine ve/veya tarafların ulusal kanun ve nizamlarına tabi olacaktır.

Karayolunda uluslararası taşıma yapan bir taşıtta uluslararası gümrük belgeleri (triptik veya "carnet ve passage") ile ulusal kanun ve nizamlara göre gereken belgeler bulunacaktır.

MADDE 18

Taşıtların standart depolarındaki akaryakıt gümrük vergisi ile diğer vergi ve resimlerden muaf olacaktır. Standart depo, taşıtı imal eden fabrikanın taşıta koyduğu depodur.

MADDE 19

Taşıtların arıza nedeniyle değiştirilen parçaları ve ülke dışına çıkarılacak veya gümrük makamlarının gözetiminde imha edilecek veya bu makamlara teslim edilecektir.

Yedek parçanın ithali ulusal kanun ve nizamlara tabi olacaktır.

MADDE 20

a) Yolcular, bagaj ve/veya eşyanın Âkit Tarafların toprakları arasında ve/veya üzerinden transit olarak uluslararası taşınmasında kullanılan bir taşıtla taşınması sırasında, üçüncü şahıslara verilecek zararları karşılamak üzere, her bir Âkit Taraf ta yürürlükteki kanun ve nizamlara uygun sigorta yaptırılacaktır.

b) Yolculara, bagaj ve/veya eşyanın taşınması sırasında uğrayacağı zararları karşılamak üzere, taşıtın tescil edildiği Âkit Taraf topraklarında yürürlükteki kanun ve nizamlara uygun sigorta yaptırılacaktır.

MADDE 21

Âkit Taraflar arasında taşıma ve transit faaliyetlerinden doğan ödemeler, Âkit Taraflarda yürürlükte bulunan, paraya ilişkin kanun, nizam ve kurallara göre, Âkit Taraf yetkili Bankalarınca kabul edilen serbest döviz ile yapılacaktır.

MADDE 22

Kaza, bozulma ve ülke yasalarının ihlali halinde, bu olayların ülkesi üzerinde vuku bulduğu Âkit Taraf yetkili makamları, bu konudaki rapor ve araştırma sonuçlarını diğer Âkit Tarafa ivedilikle ileteceklerdir.

MADDE 23

Âkit Taraflardan birinde tescil edilmiş taşıtların personeli ve taşımacılar, diğer Âkit Taraf ülkesinde karayolu trafiğini düzenleyen kanun ve nizamlara uyacaklardır.

İşbu Anlaşma kapsamına girmeyen, taşımacılıkla ilgili diğer hususlar, Âkit Tarafların kanun, nizam ve kurallarına tabi olacaktır.

MADDE 24

İşbu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu yetkili makamlar :

a) Türkiye için;

Kara Ulaştırması Genel Müdürlüğü

Ulaştırma Bakanlığı

Ankara

b) Türkmenistan için;

“Avtomobil Transporiti ve Yol Hojalik Ministriligi ASHGABAT”

MADDE 25

Bu Anlaşma Âkit Tarafların millî mevzuatına göre onay işlemlerinin tamamlandığını belirten notaların teati edildiği tarihte yürürlüğe girecek ve bir yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.

Bu süre sona ermeden üç ay önce Âkit Taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmek istediğini diğer Âkit Tarafa yazılı olarak bildirmedikçe, Anlaşma kendiliğinden birer yıllık süreler için yenilenecektir.

2 Mayıs 1992 tarihinde, Aşkabad’da iki orijinal nüsha halinde İngilizce olarak düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

TÜRKMENİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
38	129	455
53	72	179
66	7	114,142, 191:195

I. – Gereğçeli 558 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 nci Birleşim tuta-nağına bağıdır.

II. -- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/568